

УДК 369.54 : 658.149.3

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПРАВА ВИМОГИ У НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДАХ

Р.М. Волчек

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

С.І. Большаков

к. військ.наук, судовий експерт, оцінювач

***Анотація.** У статті наведено авторське бачення щодо оцінки вартості права вимоги у недержавних пенсійних фондах. Зроблено наголос на проблемах визначення права вимоги під час кримінальних проваджень та цивільно-правових спорах. Наведено алгоритм визначення ставки дисконту під час оцінки права вимоги із урахуванням ризиків, притаманних діяльності недержавних пенсійних фондів.*

***Ключові слова:** відступлення права вимоги, вартість права вимоги, недержавні пенсійні фонди, кримінальне провадження, цивільно-правові спори, ставка дисконту, ризики господарської діяльності.*

Вступ. На цей час у засобах масової інформації наявна інформація щодо порушення кримінальних справ з приводу нецільового використання як бюджетних, так і приватних грошових коштів. Одним з «дієвих» заходів щодо вирішення питань повернення коштів їхньому власнику є відступлення права вимоги, яка передбачає переуступку кредитором прав вимоги щодо відшкодування боргу третьої особи новому кредитору. Проте, на сьогодні у вітчизняній практиці господарювання наявне, на нашу думку, нерозуміння правових й економічних особливостей визначення права вимоги. Це відбивається відсутністю методик оцінки права вимоги під час кримінальних проваджень, а також «початковими кроками» з приводу розробки методик оцінки права вимоги під час вирішення цивільно-правових спорів. Актуальність оцінки права вимоги у недержавних пенсійних фондах обумовлена тим, що зазначені неприбуткові організації акумулюють значні суми грошових коштів й

забезпечують особам, що здійснюють пенсійні внески до цих організацій, «гідне» життя після виходу на пенсію.

Аналіз актуальних досліджень. Критично-бібліографічний огляд літературних джерел [1, с. 100-108; 2, с. 1-6; 3, с. 30-38; 4, с. 33-38; 5, с. 1006-1010], присвячених діяльності недержавних пенсійних фондів, показав, що вчені зосереджують свою увагу на сутності та особливостях діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні; порядку формування активів в них, їхніх взаємозв'язках з іншими суб'єктами фінансового ринку. Виокремлюють особливості об'єктів бухгалтерського обліку в недержавних пенсійних фондах; формулюють рекомендації щодо удосконалення фінансової звітності в умовах переходу до міжнародних стандартів; здійснюють аналіз основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів із зазначення проблем та перспектив їхнього розвитку. Проте, вкрай мало досліджень присвячено оцінюванню права вимоги у недержавних пенсійних фондах й вирішенню проблематики організації нормативно-правового забезпечення визначення права вимоги й підготовки фахівців, які можуть якісно визначити вартість права вимоги за кредитними та іпотечними договорами й іншими видами заборгованості.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей оцінки вартості права вимоги стосовно розрахунків з дебіторами та кредиторами у недержавних пенсійних фондах.

Результати дослідження. Недержавні пенсійні фонди (далі – НПФ) – це нова для України організаційно-правова форма і специфічний вид неприбуткових організацій. Діяльність пенсійних фондів полягає у накопиченні пенсійних внесків учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами та здійсненням пенсійних виплат учасникам.

Недержавні пенсійні фонди суттєво відрізняються від інших неприбуткових організацій, основним джерелом їх коштів є пенсійні внески та доходи від інвестування пенсійних активів, їх діяльність здійснюється з обов'язковим залученням обслуговуючих організацій – адміністратора, який

веде облік та розрахунки з учасниками фонду, компанії з управління активами, банка-зберігача тощо [1, с. 100].

НПФ можуть здійснювати інвестування коштів тільки в гарантовані вітчизняними органами влади та урядами іноземних держав цінні папери, акції та облігації українських та іноземних емітентів із законодавчо визначеним рівнем рейтингу та іпотечних облігацій. Не дозволяється інвестування коштів у векселі, похідні цінні папери, цінні папери, емітентами яких є зберігач, компанія з управління активами, адміністратор, засновники пенсійного фонду, аудитор, особи, що надають консультаційні, агентські або рекламні послуги, та їх пов'язані особи тощо.

Пенсійні активи, що накопичуються у пенсійному фонді, можуть бути використані виключно для цілей інвестиційної діяльності фонду, виконання зобов'язань фонду перед його учасниками та оплати витрат пенсійного фонду, у тому числі з оплати послуг зберігача, адміністратора, аудитора тощо [1, с. 104].

Щодо господарських процесів, то серед них відсутні стандартні процеси заготівлі, виробництва і реалізації, при цьому склад господарських операцій НПФ обмежений, але характеризується операціями, не притаманними більшості підприємств та організацій – інвестування пенсійних активів, оцінка та облік відповідних фінансових інвестицій.

До складу активів пенсійного фонду належать: активи в грошових коштах; активи в цінних паперах; інші активи згідно із законодавством.

За даними фінансової звітності НПФ можна зазначити, що в балансі вони заповнюють, головним чином, рядки, що містять інформацію про фінансові інвестиції, грошові кошти, дебіторську та кредиторську заборгованість, зареєстрований капітал, а також специфічний для НПФ рядок «Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду». В звіті про фінансові результати заповнюють рядки адміністративні витрати, інші фінансові доходи, інші доходи та інші витрати [1, с. 106-107].

Щодо оцінки вартості права вимоги стосовно різних видів заборгованості, то вважаємо за доцільне надати пояснення економічного змісту зазначеної

категорії задля уникнення в подальшому дискусії з приводу правових та економічних аспектів його визначення.

Згідно із ст. 512 Цивільно-процесуального кодексу України, відступлення права вимоги – це одна з підстав заміни кредитора в зобов'язанні. Це операція (правочин), на підставі якої старий кредитор передає свої права новому кредитору, а новий кредитор приймає ці права і зобов'язується або не зобов'язується їх оплатити. Договір відступлення права вимоги також у практиці ділового обороту називається «договір цесії», а його суб'єкти – відповідно «цедент» (старий кредитор) і «цесіонарій» (новий кредитор) [6].

Договір відступлення права вимоги може бути відшкодувальним, якщо в ньому передбачено обов'язок нового кредитора надати старому кредитору якесь майнове надання замість отриманого права вимоги. У такому разі на відносини цесії поширюються положення про договір купівлі-продажу (ст. 656 ЦКУ).

Якщо договір відступлення права вимоги є безоплатним, тобто право за зобов'язанням переходить до нового кредитора без якогось зустрічного надання, такі відносини регулюються нормами, що стосуються дарування (ст. 717 ЦКУ).

Інакше кажучи, договір переведення боргу передбачає заміну боржника в зобов'язанні. Причому саме по собі зобов'язання (як і кредитор у ньому) не змінюється – змінюється тільки боржник. Інакше кажучи, на підставі цього договору у старого боржника зобов'язання припиняються, а новий боржник вступає в зобов'язання і зобов'язаний виконати борг перед кредитором. При переведенні боргу первісний боржник вибуває з відносин з кредитором і його місце як сторони в зобов'язанні займає новий боржник. Це, у свою чергу, означає, що новий боржник у відносинах з кредитором діє у своїх інтересах, виступаючи самостійною стороною договору [7].

Під час оцінки вартості права вимоги у недержавних пенсійних фондах, як і в будь-якій організації, необхідно розмежувати, згідно із яким видом правових спорів відбувається визначення права вимоги, у рамках кримінальної

справи або цивільно-правовими спорами, а вже потім переходити до економічних аспектів оцінки права грошової вимоги.

У рамках кримінального провадження, на цей час оцінити вартість права вимоги в Україні, нажаль, неможливо.

Зазначений висновок випливає з неузгодженості нормативно-правового забезпечення стосовно оцінки вартості права вимоги щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами із потребами вітчизняної судової системи. Справа в тому, що у кримінальному провадженні належними доказами є: показання свідків; документи; експертиза.

Згідно із п.1 ст.7 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) [8] судово-експертна діяльність в кримінальному провадженні здійснюється виключно державними спеціалізованими науково-дослідними установами. Згідно п.6 ст. 242 КПК України [8] у досудовому розслідуванні слідчий або прокурор зобов'язані призначити судову експертизу щодо визначення збитку (права вимоги). Проте, зазначимо, що згідно із письмовими роз'ясненнями, у Експертній службі МВС України та у Державному реєстрі атестованих судових експертів відсутні судові експерти, які мають відповідні повноваження на визначення вартості права вимоги за кредитними та іпотечними договорами. Також у Реєстрі методик проведення судових експертиз на цей час відсутня методика щодо оцінки вартості права грошової вимоги. Тому на сьогодні, нажаль, немає можливості визначити вартість права грошової вимоги у рамках кримінального провадження.

Зазначимо, що раніше можливо було призначити судових експертів, які працюють на приватній основі, а також оцінювачів, які мають кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за спеціалізацією 2.1 «Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів (крім прав на об'єкти інтелектуальної власності)» й можуть якісно визначити вартість права грошової вимоги. Нажаль, як вже раніше зазначалося, у кримінальному провадженні повноваження робити зазначені судові експертизи мають тільки державні спеціалізовані установи.

У рамках цивільно-процесуальних спорів проблема оцінки права грошової вимоги відсутня, оскільки згідно п. 1 ст. 7 КПК України, судові експертизи у всіх інших випадках, крім кримінальних проваджень мають право проводити судові експерти, які не є працівниками державних спеціалізованих установ. Тому, згідно із ст. 72 КПК України [8] експерт може призначатися судом або залучатися учасником справи. Отже, бухгалтер, аудитор або оцінювач, який може використовувати національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності й інші нормативно-правові акти, й здатен коректно провести оцінку вартості права грошової вимоги, може бути залучений учасником справи й, на судове засідання у рамках цивільного діловодства він може прийти із готовою судовою експертизою.

У нашому дослідженні особливий наголос зроблено на тому, що оцінка вартості права грошової вимоги повинна оформлюватися судовою експертизою. Справа в тому, що судді зазвичай приймають до уваги тільки висновок експерта. Звіт оцінювача несе рекомендаційний, а необов'язковий характер. Тому судді, як правило, не беруть до уваги результати, що містяться у звіті оцінювача.

Перейдемо до характеристики економічних аспектів оцінки вартості права грошової вимоги. Так, загальновідомо, що вартість будь-якого об'єкта оцінки визначається за допомогою формули 1:

$$\text{Вартість об'єкта оцінки} = \text{Грошовий потік} / \text{ставка дисконту} \quad (1)$$

Базою оцінки, тобто за яким видом вартості буде визначено об'єкт оцінки, а саме, право грошової вимоги, є ринкова вартість.

Ставка дисконту розраховується в Україні здебільшого методом сумування або кумулятивної побудови (формула 2).

$$\text{Ставка дисконту} = \text{безризикова ставка} + \text{премія за ризик} \quad (2)$$

Безризикова ставка – це ставка дохідності найбільш безпечних, на думку інвестора, вкладень коштів.

Зазначимо, що станом на 16 червня 2017 року в Міністерстві юстиції України зареєстровано «Порядок оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» за № 765/30633 [9].

Цей порядок застосовується суб'єктами оціночної діяльності під час проведення незалежної оцінки права вимоги за зобов'язанням за укладеним кредитним договором [9].

Відповідно до зазначеного Порядку оцінюються такі об'єкти:

- окреме право вимоги за зобов'язанням;
- окреме право вимоги за зобов'язанням у складі єдиного (цілісного) майнового комплексу;
- група прав вимоги за зобов'язанням;
- група прав вимоги за зобов'язанням у складі кредитного портфеля чи єдиного (цілісного) майнового комплексу;
- кредитний портфель в цілому як об'єкт оцінки чи у складі єдиного (цілісного) майнового комплексу.

Незважаючи на те, що за умов відсутності методик оцінки вартості права вимоги за кредитними та іпотечними договорами у Реєстрі методик проведення судових експертиз, зазначений «Порядок оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» є так званою альтернативою, яка дозволяє створити методичне підґрунтя для коректного визначення вартості права грошової вимоги, зазначимо, що відповідні розрахунки вартості права вимоги будуть оформлюватися звітом оцінювача, який не є обов'язковим під час цивільного діловодства. Отже, у судовій інстанції зазначений документ буде носити рекомендаційний характер й буде відображати лише власне судження оцінювача щодо вартості права грошової вимоги й, відповідальності за наведені цифри, оцінювач не буде нести. Тому, під час вирішення цивільно-правових спорів зазначений Порядок

[9] не буде являтися «догмою» щодо оцінки права вимоги за кредитним та іпотечними договорами.

Згідно із ст. 7 Закону про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні [10], проведення оцінки майна є обов'язковим у випадках:

- створення підприємств (господарських товариств) на базі державного майна або майна, що є у комунальній власності;
- реорганізації, банкрутства, ліквідації державних, комунальних підприємств та підприємств (господарських товариств) з державною часткою майна (часткою комунального майна);
- виділення або визначення частки майна у спільному майні, в якому є державна частка (частка комунального майна);
- визначення вартості внесків учасників та засновників господарського товариства, якщо до зазначеного товариства вноситься майно господарських товариств з державною часткою (часткою комунального майна), а також у разі виходу (виключення) учасника або засновника із складу такого товариства;
- приватизації та іншого відчуження у випадках, встановлених законом, оренди, обміну, страхування державного майна, майна, що є у комунальній власності, а також повернення цього майна на підставі рішення суду;
- переоцінки основних засобів для цілей бухгалтерського обліку;
- оподаткування майна згідно з законом, крім випадків визначення розміру податку при спадкуванні власності, вартість якої оподатковується за нульовою ставкою;
- визначення збитків або розміру відшкодування у випадках, встановлених законом;
- в інших випадках за рішенням суду або у зв'язку з необхідністю захисту суспільних інтересів.

Зазначений перелік випадків обов'язкового проведення оцінки майна свідчить, що, якщо суддя захоче, то він прийме до розгляду звіт оцінювача й

буде гуртуватись зазначеними розрахунками під час прийняття свого рішення, а якщо, не захоче, то й не прийме його до розгляду.

У нашому дослідженні розглядаються особливості оцінки права вимоги щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами у недержавних пенсійних фондах. Зазначений аспект, на нашу думку, є набагато ширшим ніж визначення вартості права вимоги за кредитним та іпотечними договорами. Тому окремі положення нашого авторського судження щодо визначення вартості права грошової вимоги буде відрізнятися від положень, викладених у «Порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» [9] (табл.1).

Таблиця 1

Порівняльний аналіз окремих положень визначення вартості права грошової вимоги згідно із «Порядком оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» та власним авторським судженням

№ з/п	Показник	Економічне трактування згідно із	
		Порядком	власним авторським судженням
1	Визначення вартості права вимоги	згідно із використанням порівняльного підходу та дохідного підходу (методом непрямої капіталізації)	згідно із нормативним підходом, однією із складових якої є метод прямої капіталізації
2	Визначення безризикової ставки дисконту	основною для визначення безризикової ставки дисконту є дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики (ОВДП), що номіновані у відповідній валюті залежно від строку їх погашення та коефіцієнтів параметричної моделі	основною для визначення безризикової ставки дисконту є дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики (ОВДП), що номіновані у відповідній валюті залежно від строку їх погашення.
3	Розрахунок «премії за ризик»	За основу береться ринкова дохідність за усіма банківськими кредитами у відповідній валюті та премія за несистемний ризик, характерний для кредитів різного класу у відповідній валюті	«премія за ризик» враховує у собі «упущену вигоду», яку пропонується розраховувати використовуючи офіційні дані щодо інфляції в Україні за відповідний період

Джерело: складено авторами на основі [9]

Згідно із Порядком [9], вартість права вимоги за кредитними договорами пропонується оцінювати за допомогою порівняльного та дохідного підходів. На нашу думку, доступ до порівняльної інформації щодо кредитних договорів мають банкіри, а оцінювач або бухгалтер чи аудитор не має такого доступу, тому йому вкрай складно буде використати порівняльний підхід.

Порядок оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції передбачає використання не тільки порівняльного, а й дохідного підходу для визначення вартості об'єкта оцінки, інформацію про який можна отримати за даними активного ринку, завдяки використанню методу непрямой капіталізації, який по-іншому ще називають метод дисконтування грошових потоків.

Метод дисконтування грошових потоків заснований на тому, що майбутні грошові потоки зі своїми коефіцієнтами дисконтування приводяться до величини, яка дорівнює сумі їх поточних вартостей (формула 3):

$$C_d = \frac{D_1}{(1+d)^1} + \frac{D_2}{(1+d)^2} + \dots + \frac{D_n}{(1+d)^n}, \quad (3)$$

де: C_d – вартість підприємства, що визначена методом дисконтування грошових потоків; $D_1 \dots D_n$ – майбутні грошові потоки, які генерує підприємство; d – ставка дисконтування; n – кількість років прогнозу грошових потоків.

Вважаємо, що використання зазначеного методу є доволі проблематичним, оскільки необхідно прогнозувати грошові потоки у перспективі, і навіть за наявності чіткого графіку погашення кредиту, оцінювач не є застрахованим від помилки, оскільки в Україні вкрай важко прогнозувати інфляційні зміни. Наприклад, згідно із офіційною статистикою [11], індекс інфляції у 2013 році склав 100,5%, у 2014 році – 124,9%, у 2015 році – 143,3%, у 2016 році – 112,4%, а за 2017 рік передбачено, що складатиме 113,7%. Тому прогнозувати зміни у макроекономіці в нашій державі достатньо

складно. Тому, задля зменшення ризику здійснення помилкових розрахунків, пропонуємо використовувати метод прямої капіталізації.

Метод прямої капіталізації за змістом являє собою частковий випадок методу дисконтування грошових потоків і відображає ситуацію, при якій грошові потоки за роками є рівними між собою, а їхнє отримання очікується протягом тривалого періоду часу (умовно прирівнюється до нескінченості). Математична формула являє собою суму членів геометричної прогресії, яка дорівнює величині D/d [12, с. 81].

$$\frac{D}{(1+d)^1} + \frac{D}{(1+d)^2} \dots \frac{D}{(1+d)^\infty} \approx \frac{D}{d}, \quad (4)$$

де D – річний постійний, направлений у нескінченість грошовий потік.

Отже, розрахунок вартості за допомогою прямої капіталізації здійснюється за формулою 5.

$$C_k = \frac{D}{d}, \quad (5)$$

де C_k – вартість підприємства, визначена методом прямої капіталізації.

Пропонуємо проводити оцінку права вимоги щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами згідно із «нормативного» підходу. Зазначений метод, у нашому розумінні, заснований на використанні національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності й інших нормативно-правових активів, які регламентують здійснення оціночної діяльності в Україні. Однією із складових зазначеного підходу є використання методу прямої капіталізації.

Перейдемо до особливостей визначення ставки дисконту. Як зазначалося раніше, ставка дисконту в Україні розраховується кумулятивним методом, яка розраховується як сума безризикової ставки та премії за ризик.

Щодо безризикової ставки дисконту, то Порядок [9] передбачає, що основною для визначення безризикової ставки дисконту є дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики (ОВДП), що номіновані у

відповідній валюті залежно від строку їх погашення та коефіцієнтів параметричної моделі.

Визначення коефіцієнтів параметричної моделі здійснюється на основі побудови базової кривої безкупонної дохідності та калькулятора розрахунку безризикової ставки дохідності. Відповідні показники параметричної моделі та калькулятор розрахунку розробляються Національним банком України та розміщуються на його офіційному сайті.

Вважаємо за доцільне відмітити, що оцінка права грошової вимоги, може бути використана не тільки у кримінальному або цивільному діловодстві, а й для того, щоб оцінити справедливу (ринкову) вартість проблемної дебіторської або кредиторської заборгованості, за якою вона може бути відображена у Звіті про фінансовий стан (Балансі) недержавного пенсійного фонду. Тому, у випадку визначення «премії за ризик» доцільно використовувати офіційні дані щодо зміни інфляції в Україні, оскільки зазначена інформація дозволяє розрахувати «упущену вигоду», яку втратив власник коштів внаслідок їх вчасного неповернення, й, відповідно, дебіторська чи кредиторська заборгованість згідно із принципом обачності буде відображена у звітності недержавного пенсійного фонду за справедливою вартістю, яка буде нижчою за її номінальну вартість.

На нашу думку, ставка дисконту для розрахунку права вимоги щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами буде розрахована за наступною формулою 6.

Ставка дисконту = дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики, що номіновані у відповідній валюті залежно від строку їх погашення + індекс інфляції за відповідний період (6)

В Україні дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики в гривнях знаходиться в діапазоні від 14% до 14,85% річних, залежно від терміну звернення. Наприклад, на рік можна інвестувати кошти під 14%, на два роки –

під 14,5%, а на три роки – під 14,85%. Чим довше термін, тим вище дохідність. Дохідності за облігаціями внутрішньої державної позики у валюті знаходяться в діапазоні від 4% до 5% [13].

Оскільки звітність, складена згідно із Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, складається в тисячах гривень, то розрахуємо ставку дисконту під час визначення права грошової вимоги у гривнях.

Передбачувальна річна ставка дисконту за 2017 рік = $14,85\% + 13,7\% = 28,55\%$

Розрахована ставка дисконту є, на нашу думку, максимальною, й враховує у собі річну дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики в гривнях та індекс інфляції в Україні за 2017 рік. У середньому інфляція в Україні складає 1,14%, якщо необхідно зробити розрахунок ставки дисконту не за рік, а за значно менший період, то можна використовувати офіційні дані щодо щомісячної інфляції або середньомісячний індекс інфляції.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Викладений нами алгоритм розрахунку вартості права вимоги щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами у недержавних пенсійних фондах направлений на те, щоб допустити якомога менше помилок у процесі оцінки. Узагальнюючи усе вищевикладене, зазначимо, що на цей час існує багато суперечностей й дискусійних моментів щодо визначення права грошової вимоги не тільки у недержавних пенсійних фондів, а й будь-яких організацій, оскільки право вимоги – це «нова» для вітчизняної практики господарювання економічна категорія. Перспективи подальших досліджень у напрямі оцінки вартості права грошової вимоги у недержавних пенсійних фондах полягають в розробці методики оцінки вартості права вимоги виходячи із запропонованого нами «нормативного підходу», який передбачає врахування специфічних особливостей діяльності недержавних пенсійних фондів.

Література

1. Гура Н.О. Діяльність недержавних пенсійних фондів як об'єкт обліку та звітності / Н.О. Гура // Фінанси України. – 2013. – № 11. – С. 100-108.
2. Гура Н.О. Методика бухгалтерського обліку в неприбуткових небюджетних організаціях / Н.О. Гура // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 10. – С. 1-6.
3. Гура Н. Бухгалтерський облік та фінансова звітність недержавних пенсійних фондів в умовах переходу до міжнародних стандартів / Н. Гура, В. Швець // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 12. – С. 30-38.
4. Гура Н. Концептуальні засади удосконалення фінансової звітності недержавних пенсійних фондів / Н. Гура, М. Цибульник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка; відп. ред. В.Д. Базилевич. – 2013. – Вип. 6 (147). – С. 33-38.
5. Штепенко К.П. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні / К. П. Штепенко, А.В. Деркаченко // Молодий вчений. – 2016. – № 12.1 (40). – С. 1006-1010.
6. Альошкіна Н. Відступлення права вимоги: загальні питання та правова основа / Н. Альошкіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/november/issue-92/article-23096.html>.
7. Альошкіна Н. Переведення боргу: загальні питання та правова основа / Н. Альошкіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/november/issue-92/article-23099.html>.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України – Офіц. текст станом на 3 жовт. 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
9. Порядок оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції – Офіц. текст станом на 16 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/z0765-17>

10. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 16.01.2016 р. № 2658-14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

11. Индексы инфляции в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/economy/index/inflation>

12. Репушевська Ю.О. Формування антикризових управлінських рішень у діяльності підприємств машинобудування : дис. кандидата екон. наук: 08.00.04 / Репушевська Юлія Олександрівна. – Одеса, 2016. – 197 с.

13. Дохідність та надійність. Як придбати ОВДП в банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.com.ua/ua/2017/09/08/29846051>

АННОТАЦИЯ

Волчек Р.Н., Большаков С.И. Особенности оценки стоимости права требования в негосударственных пенсионных фондах

В статье представлено авторское видение оценки стоимости права требования в негосударственных пенсионных фондах. Поставлен акцент на проблемах определения права требования в уголовных делах и гражданско-правовых спорах. Приведен алгоритм определения ставки дисконта в процессе оценки права требования с учётом рисков, характерных для деятельности негосударственных пенсионных фондов

Ключевые слова: *переуступка права требования, стоимость права требования, негосударственные пенсионные фонды, уголовное дело, гражданско-правовые споры, ставка дисконта, риски хозяйственной деятельности.*

SUMMARY

R.N. Volchek, S.I. Bolshakov Features of evaluation of value of right of requirement in non-governmental pension funds

The article presents the author's vision for assessing the value of claim right in non-state pension funds. Emphasis was placed on the problem of determining the claim right during criminal proceedings and civil disputes. An algorithm for determining the discount rate in assessing of claim, taking into account the risks, inherent in the activities of non-state pension funds is given.

Keywords: *change of claim right, value of claim right, non-state pension funds, criminal proceedings, civil disputes, discount rate, risks of economic activity.*